

proposta didàctica

www.bromera.com
edicions

bromera

FITXA TÈCNICA DEL LLIBRE

Títol de l'obra:

Autor:

Il·lustrador:

Col·lecció: Núm.:

Edicions Bromera

1. Què és una llegenda?

.....
.....
.....
.....

2. Segons la seua importància, els personatges d'una història poden ser: protagonistes i secundaris. En què es diferencien?

.....
.....
.....

3. A l'hora d'escriure una llegenda, un bon recurs per a fer-la més comprensiva és utilitzar comparacions i frases fetes. Però... què és una comparació? I una frase feta?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Escriu tres comparacions que t'hagen agradat de les moltes que apareixen en aquest llibre i digues en quina llegenda les has trobades.

.....
.....
.....

5. Escriu el significat real d'aquestes frases fetes que apareixen en les rondalles que has llegit.

Rascar-se la butxaca:

Gent de got i ganivet:

Tindre més tecles que un orgue:

Posar la mà al foc:

6. Escriu al costat de cadascuna d'aquestes afirmacions amb quina llegenda es relaciona.

1. Això de tindre un rei i un papa dormint al palau no era una cosa normal.

.....
.....

2. Ja no li feia mal la cama ni el cap ni notava aquell dolor agut al moll del ossos.

.....
.....

3. Els tres homes soparen frugalment: una miqueta de moixama que el regidor guardava com un tresor per a les grans ocasions.

.....
.....

4. Diuen els sentenciosos que l'amor i els diners no es poden amagar.

.....
.....

7. Numera de l'1 al 8, seguint l'ordre cronològic de la més antiga a la més moderna, cadascuna de les rondalles que has llegit.

El dragó del Patriarca.

El capellà de Favara.

L'oroneta del rei Jaume.

La delicada de Gandia.

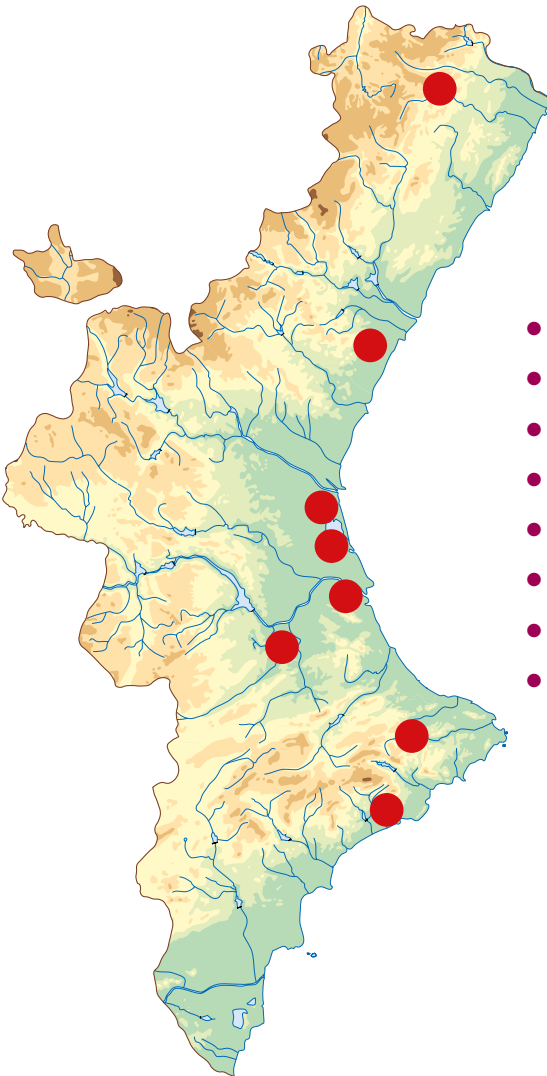
El miracle de Morella.

Les bruixes de Planes.

La cova de l'encantada.

L'illa de Benidorm.

8. Uneix cada punt assenyalat en el mapa amb la llegenda que li corresponga.

- El dragó del Patriarca.
- L'oroneta del rei Jaume.
- El miracle de Morella.
- La cova de l'encantada.
- El capellà de Favara.
- La delicada de Gandia.
- Les bruixes de Planes.
- L'illa de Benidorm.

EL DRAGÓ DEL PATRIARCA

1. Segons el narrador, aquesta llegenda va passar «l'any de la picor» però, va existir realment aquest any? Doncs pareix que sí. Busca informació en la xarxa i completa el text.

Aquesta expressió ve dels fets que ocorregueren l'any 1471, quan segons conta Joan Amades, va passar que

.....

.....

2. L'acció d'aquesta rondalla ens situa en diversos llocs de la ciutat de València i els pobles del voltant. Quins d'eixos llocs coneixes i què hi va passar? Segueix l'exemple i completa la taula.

La casa de la vila	Lloc on es reuniren les autoritats per trobar una solució

3. El pres matador del drac va rebre l'ajuda d'un ésser molt especial. De qui? A canvi de què?

.....

.....

.....

.....

4. Quina o quines coses podríem aprendre d'aquesta llegenda?

.....

.....

.....

.....

.....

L'ORONETA I EL REI JAUME

5. En aquesta llegenda, les oronetes intervenen miraculosament en tres ocasions. Recorda i completa:
- En la primera:
La conseqüència va ser que:
 - En la segona:
La conseqüència va ser que:
 - En la tercera:
La conseqüència va ser que:
6. En la següent sopa de lletres trobaràs sis paraules que apareixen en la llegenda. Esbrina'n el significat, després tria'n tres i utilitza-les en un text que porte per títol: «La conquesta de València».

C	E	A	D	N	E	T	Z
O	D	T	L	A	C	A	I
R	C	G	H	Y	O	U	J
S	E	T	G	E	R	R	A
A	R	B	T	X	T	I	G
R	F	N	P	U	S	O	V
I	V	T	U	L	L	E	V

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Segons la llegenda, el rei Jaume I va entrar a la ciutat de València el dia de Sant Donís.
- Recordes la data exacta? Dia, mes i any?
 - Saps què celebra el poble valencià eixe dia?
 - Com ho celebren a la teua localitat?

8. Quina part de la llegenda classificaries com a real i quina com a fantàstica? Per què?

.....
.....
.....

EL MIRACLE DE MORELLA

9. Pensa en els tres personatges protagonistes d'aquesta llegenda.

- Qui representava l'espasa?
- Qui representava la creu?
- Qui representava la paraula?
- Per a què es van reunir?
- De tots tres, quin diries que té major protagonisme?
- Per què?

10. Explica breument en què va consistir el miracle de Morella.

.....
.....

11. Un dels aliments que s'oferien als molts visitants que s'havien acostat per Morella per a conèixer de prop un esdeveniment tan important foren els bunyols. Saps com es fan els bunyols de carabassa? Busca'n informació i escriu-ne la recepta.

INGREDIENTS:

.....

ELABORACIÓ:

.....

.....

.....

.....

LA COVA DE L'ENCANTADA

Normalment, les llegendes es presenten de manera ordenada segons passen en el temps. Aquesta forma de narrar s'anomena *lineal* i sol constar de tres parts: introducció, nus i desenllaç.

12. Fixa't en la imatge i contesta: a quin moment de la història correspon aquesta il·lustració: a la introducció, al nus o al desenllaç? Raona la resposta.

.....

.....

.....

.....

.....

13. Fixa't en la descripció que, en la pàgina 70, fa l'autor de la reina Alba-blanca. Ara pensa que tu ets, al mateix temps, l'autor i l'il·lustrador del llibre.

<p>Com descriuries el pastor?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>Com dibuixaries a Fàtima?</p>
--	----------------------------------

- 14.** Actualment, la Cova de les Calaveres de Benidoleig està oberta al públic. Imagina que vols anar a visitar-la. Busca'n informació i contesta: A quina comarca t'hauries de desplaçar per a visitar-la?

.....
Quins dies de la setmana i en quin horari la podries visitar?
.....

EL CAPELLÀ DE FAVARA

El narrador d'una història és la persona que la conta. Si el narrador és una persona desconeguda però que ho sap tot dels personatges, diem que és un narrador omniscient. El narrador omniscient conta sempre la història en tercera persona. En canvi, si la conta un dels personatges que hi participa, es tracta d'un narrador personatge i, per tant, ens la contarà en primera persona.

- 15.** A quin dels dos models de narrador correspon el d'«El capellà de Favara»?

.....
.....

- 16.** Imagina que el narrador d'aquesta llegenda haguera sigut el capellà de Favara. Com caldria escriure aquest paràgraf?

«Alarmats, perquè no esperaven que el bisbe arribara abans de migdia, el pare Toni, Tereseta, el senyor alcalde, el coeter, els músics de la banda i tots els altres veïns del poble acudiren a la plaça.»

.....
.....
.....
.....

17. El text no ens ho conta però, què penses que haguera passat si Favara haguera construït una piscina olímpica? És bona la rivalitat entre pobles veïns? Per què?

.....
.....

LA DELICADA DE GANDIA

18. La lectura de «La delicada de Gandia» t'ha resultat àgil i fluida o pel contrari t'ha semblat lenta i pesada? Per què?

.....
.....
.....

19. En literatura, una expressió irònica es dóna quan, mitjançant l'entonació o pel context en què es parla o s'escriu, es vol transmetre el contrari del que s'expressa. Creus que el títol d'aquesta llegenda és una ironia? Per què?

.....
.....
.....

20. Tenint en compte el que has expressat anteriorment i recordant el final de la història, canviaries el títol de la llegenda? Quin altre títol li posaries?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

21. Com qualificaries la conducta del duc en relació amb la reforma de l'església de Gandia? I la de la duquessa? Què hauries fet tu si esti-gueres en el lloc del duc o de la duquessa?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LES BRUIXES DE PLANES

22. Explica breument quin és l'argument d'aquesta llegenda.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

23. Les bruixes, a més de perdonar la vida a Vicent, mitjançant un «con-jur» molt poderós, el van *arreglar*. Què és un conjur? Què significa en aquest cas la paraula *arreglar*?

.....

.....

.....

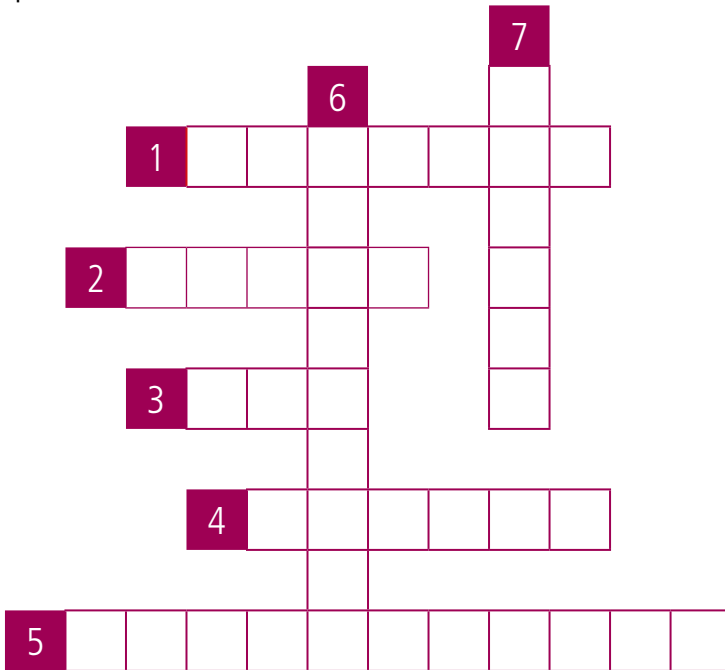
.....

.....

.....

.....

24. Resol l'encreuat sense tornar a llegir la llegenda i hauràs demostrat que coneixes la història.

1. El seu cognom era Llinares i s'havia casat feia poc.
2. Nom del marit de l'anterior.
3. Al revés, nom amb què era coneguda l'almàssera.
4. Monstre que va aparèixer dins de la foguera que no treia fum.
5. Es deia Elvira de la...
6. Serra a l'ombra de la qual es troba el castell de Planes.
7. Va passar de coix i geperut a un home ben plantat.

L'ILLA DE BENIDORM

25. Aquesta llegenda comença invocant els anys en què vivia l'emperador Carlemany. Com es diu, en l'actualitat, el país on vivia? En quina època va viure? Busca informació i escriu en el quadern una breu biografia d'aquest personatge.

26. Amb quins d'aquests adjectius qualificaries el llenguatge utilitzat per l'autor de «L'illa de Benidorm»? Per què?
vulgar, incompreensible, rebuscat, col·loquial, planer, especialitzat

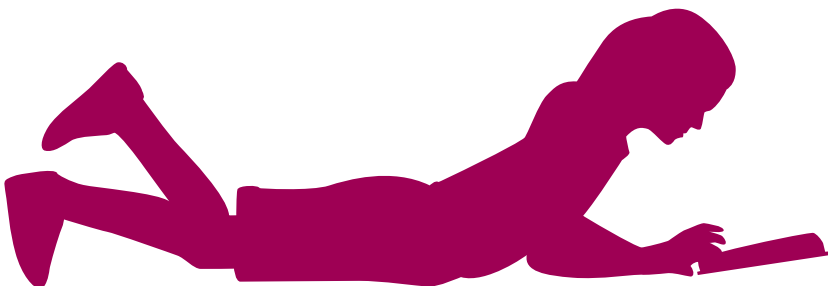
.....

.....

27. Ordena, de més a menys importants, els cinc personatges d'aquesta llegenda que hi ha a continuació i, seguint l'exemple, completa la taula.

Rotllan	<i>És el protagonista. És molt fort i valent.</i>
Solimà	
Griselda	
Carlemany	
La donzella del castell	

28. Pensa un final diferent per a aquesta història i explica'l als teus companys de classe.

VALORACIÓ DEL LLIBRE

1. Quina de les llegendes que has llegit t'ha semblat...

La més real? Per què?

.....
I la més fantàstica? Per què?

.....
I la més divertida? Per què?

.....
I la més avorrida? Per què?

2. Ara, valora de l'1 al 10 cadascun d'aquests aspectes del llibre pintant les caselles corresponents.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tema										
Personatges										
Ambientació										
Llenguatge										

3. Recomanaries el llibre als teus amics? Per què?

.....

4. Què t'han paregut les il·lustracions? Com les qualificaries?

magnífiques	molt bones	bones	regulars	dolentes
-------------	------------	-------	----------	----------

Propostes didàctiques referides al llibre
Legendes valencianes
(ISBN: 978-84-9026-406-5)

© Joan Andrés, 2015

© Edicions Bromera, SL

Apartat de correus 147 - 46600 Alzira

www.bromera.com

www.bromera.com
edicions

bromera

EL MICALET GALÀCTIC

sèrie blava

a partir de 12 anys

Un drac assola València i tots els pobles que reguen els camps amb l'aigua del Túria. Qui serà el valent que li plante cara? Així comença aquest recull que arreplega huit de les llegendes valencianes més conegudes i sorprenents, que ens parlen del miracle de Morella, les bruixes de Planes, l'illa de Benidorm o la delicada de Gandia, entre altres.

Josep Franco (Sueca, 1955) és un dels escriptors més reconeguts de la narrativa valenciana actual. *L'últim roder* és una de les novel·les valencianes més llegides, i els seus llibres juvenils també han entusiasmat generacions de lectors.

edicions
bromera

